

آزادی نه تنها شعار، بلکه یکی از اصول اساسی انقلاب است که تحقق آن هدف انقلاب تلقی می شود. امام خمینی (ره) معتقد بودند آزادی لطف یا امتیازی نیست که حکومت ها و دولت ها بخواهند به مردم بدهند، بلکه آزادی یکی از حقوق اولیه انسان هاست که خداوند به آنان بخشیده است.

می کند. به این نعمتی که به ما داده است، الان دارد ما را امتحان می کند که ببیند با این آزادی ما چه می کنیم. با آزادی، رفتار خداپسند می کنیم یا اینکه سوء استفاده از آزادی می کنیم. اگر سوء استفاده از آزادی کردیم، از امتحان درست درنیامدیم و اگر استفاده صحیح از آزادی کردیم، مرضی خداست و ان شاء الله خداوند نعمتش را حفظ می کند برای ما» (صحیفه امام، ج ۶، ص ۴۴۶). شکی نیست که هرگونه پیشرفت و رشد افکار و اندیشه ها در جامعه منوط به وجود آزادی است و با آزادی، شور و نشاط، ابتکار و امید به زندگی در جامعه افزایش می یابد و مردم به اصلاح خویش و جامعه خواهند پرداخت.

• تعریف آزادی

امروزه تمام ملت ها برای آزادی ارزش و جایگاه ویژه ای قائل اند و هر ملتی خود را آزاد و طرفدار آزادی می داند و به آن افتخار می کند. آزادی از حیث لفظی برای همگان ارزش مشترک دارد، ولی دربرگیرنده طیفی از مفاهیم، حتی مفاهیم متناقض و متضاد است؛ به تعبیر دیگر، آزادی از ارزش هایی است که با کلمات نمی توان آن را تعریف کرد و در حیطه عمل حس و ادراک می شود.

به نظر پاترسون (Paterson)، آزادی را می توان به سه وجه اصلی برگرداند: آزادی فردی، فرمانروایی و آزادی مدنی (پاترسون، ۲۹۰). آزادی یعنی رهایی از جبر و عمل به انتخاب خویش و رفتاری را آزادانه می نامیم که نه در اثر جبر بلکه به انتخاب خود انسان حاصل شده، با آگاهی همراه باشد (حداد عادل، ۱۳۷۶: ۴۵). از طرفی آزادی را، چنان که در قالب عربی آن آمده است، می توان به دو گونه توصیف کرد:

الف) انطلاق من القیود، یعنی رهایی از هرگونه قید و بند در زندگی؛ ب) امکان التمتع بالحقوق، یعنی فراهم بودن امکانات تا هر کسی به حقوق حق خود به بهترین شکل دست یابد (معرفت، ۱۳۷۳: ۱۰۹). «رهایی انسان» و «رسیدن انسان به حقوق خود» نقطه مشترک این تعاریف است، حال این رهایی چه از جبر باشد چه از قید بندگی خود و دیگران.

• مبنای آزادی و انواع آن از دیدگاه امام (ره)

انقلاب اسلامی ایران از تعالیم نجات بخش اسلام و قرآن نشئت گرفته است. آزادی نه تنها شعار، بلکه یکی از اصول اساسی انقلاب است که تحقق آن هدف انقلاب تلقی می شود. امام خمینی (ره) معتقد بودند: آزادی لطف یا امتیازی نیست که حکومت ها و دولت ها بخواهند به مردم بدهند، بلکه آزادی یکی از حقوق اولیه انسان هاست که خداوند آن را به آنان بخشیده است.

• مبنای آزادی